

Першовідкривачі Америки

Для середньовічної людини світ був обмежений простором, де проходило її життя. Однак поступово, відповідно до того, як люди відкривали планету, на якій жили, цей простір розширювався.

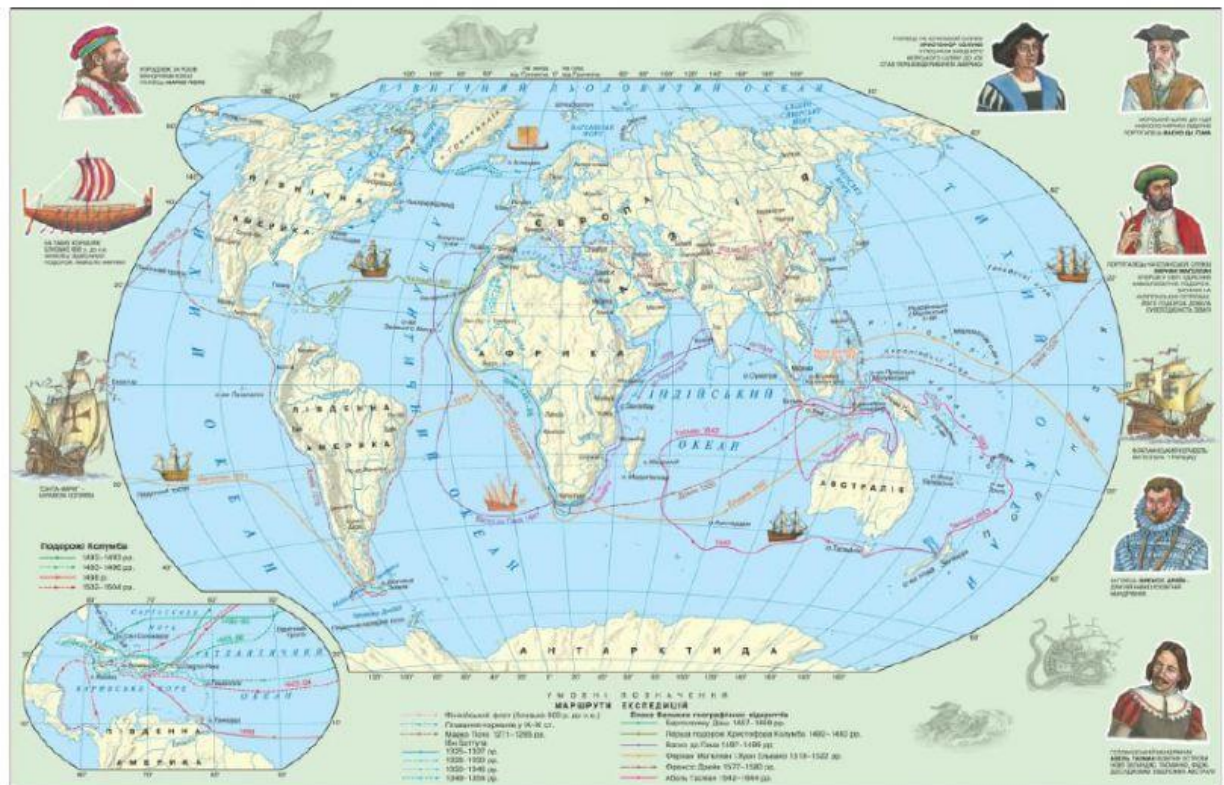
Під час подорожей люди виявляли нові невідомі географічні об'єкти, отже, здійснювали різноманітні географічні відкриття.

Період від II пол. XV до середини XVII ст. увійшов в історію як епоха Великих географічних відкриттів. Європейці відкрили нові землі і водні об'єкти: острови, моря, океани та навіть материки. Також було здійснено кругосвітню подорож.

Передумови і причини Великих географічних відкриттів:

1. Торговельно-економічні (потреба у дорогих металах в Європі).
2. Соціально-політичні (завершення Реконкісти, утворення централізованих держав, здатних спорядити дорогі експедиції).
3. Науково-технічні відкриття та винаходи (твердження про те, що Земля має форму кола, переклади праць античних авторів про розміри Землі; складання нових карт, застосування компаса, астролабії, поява каравел).
4. Релігійні та геостратегічні (активне протистояння християнського та мусульманського світів, захоплення турками Константинополя, іспано-португальське морське, торгове, колоніальне суперництво, прагнення до встановлення зв'язків із країнами Заходу).

Робота з картою

1. Назвіть країни, які розпочали епоху географічних відкриттів. Свою відповідь поясніть.
2. Назвіть мандрівників, які здійснювали плавання у XV–XVII ст.
3. Назвіть мореплавців, які шукали морські шляхи в Індію. Яким чином вони планували досягти Індії?
4. Які нові континенти були відкриті під час цих подорожей?
5. Назвіть народи, які населяли ці континенти.

Великі географічні відкриття і подорожі кінця XV - першої половини XVII ст. Утворення колоніальних імперій

Великими географічними відкриттями називають відкриття, здійснені європейськими мандрівниками наприкінці XV - у першій половині XVII ст. Поштовхом до них стали пошуки європейцями нового морського шляху до Індії в обхід володінь Османської імперії. Першими почали шукати нові шляхи до країн Сходу Португалія та Іспанія.

Узимку 1488 р. португальська флотилія, очолювана капітаном Бартоломеу Діашем, обігнувши західне узбережжя Африки, досягла її південного краю і вийшла до Індійського океану, який вважався раніше закритим морем. Таким чином було встановлено принципову можливість досягти цим шляхом Індії.

Морський шлях до Індії вздовж західного узбережжя Африки було відкрито в результаті експедиції 1497 - 1499 рр. португальського мореплавця Васко да Гама. Внаслідок цього арабські купці втратили своє монопольне становище посередників у торгівлі з країнами Південної Азії, а сам цей регіон опинився в сфері колоніальної експансії Португалії.

Першими дістатися Індії та Східної Азії західним шляхом спробував Христофор Колумб. Очолювана ним іспанська державна експедиція складалася з трьох каравел: "Санта-Марія", "Пінта" і "Нінья". 12 жовтня 1492 р., коли вони після 69-денного плавання досягли Багамських островів, вважається датою відкриття Америки. Однак, відкриття Колумба не було належним чином оцінене одразу - іспанська казна не отримала суттєвих прибутків.

Значення відкриття Америки для Іспанії було усвідомлене лише в середині XVI ст., коли після підкорення індіанських держав Південної і Центральної Америки до Європи у величезній кількості стало надходити золото і срібло.

Відкриття Колумба спричинило загострення суперництва між Іспанією та Португалією за право володіння новими землями. Для врегулювання суперечок за посередництвом папи Римського було укладено два договори про розмежування сфер впливу між цими державами. Угода, укладена 1494 р. у Тордесільясі визначила володіння Іспанії та Португалії, в Західній півкулі, а 1529 р. у Сарагосі - у Східній півкулі.

Першу навколосвітню подорож здійснила іспанська експедиція, очолювана Фернаном Магелланом у 1519 - 1521 рр. Внаслідок неї була остаточно встановлена наявність величезного океану між Америкою та Азією. Було також вперше достеменно доведено, що Земля є кулею та отримано загальні відомості про її розміри.

Англо-іспанська боротьба XVI - XVII ст. Колоніальна торгівля в Атлантиці

Поділ світу між Іспанією та Португалією не влаштовував інші європейські держави. "Нехай нам покажуть той пункт у заповіті Адама" - вимагав французький король Франциск I - "за яким Новий Світ повинен бути поділений між моїми братами, королями Іспанії і Португалії, а я не повинен мати своєї частини його спадщини".

Іспанці заборонили торгувати з колоніями у західній півкулі купцям інших країн. Проте купці всупереч заборонам рушали до Нового Світу. Іспанці

заарештовували їхні кораблі і конфісковували вантажі. Європейські монархи, до яких зверталися за захистом потерпілі, дозволили їм захоплювати як компенсацію іспанські вантажі. Морське піратство XVI - XVII ст. в Атлантиці було прибутковим і поважним заняттям, яким займалися дворяни і купці.

Із Середземного моря до Атлантики переміщуються основні торгівельні шляхи. Тут сформувався торгівельний "трикутник" між Європою, Африкою та Америкою, який поєднав їх у новій системі світової торгівлі.

Великі географічні відкриття стали визначною добою в історії європейських народів. Вони відмовились від середземноморсько-континентального бачення світу й поширили його за океан, знайшли новий зміст у відносинах з іншими народами.